

«نام آوران دیروز، امروز، فردا»

آموختنی‌ها

- ۱- حس علاقمندی به مشاهیر و مطالعاتی سرگذشت آن‌ها
- ۲- آشنایی با برخی شهیدای هستی‌ای
- ۳- کاربرد جمله‌های گسترش یافت
- ۴- کاربرد علائم نگارشی
- ۵- نوشتن متن با روش «مقایسه»
- ۶- آشنایی با هوشنگ ابتهاج

جعبه‌ی کلمات

کلمات مترادف

..... رشید:	دمید: طلوع کرد، درخشید
..... مرساد: خوش نما:
..... نواحی:	افزودن: بیش‌تر
..... سپیده دم: بامداد:	خجسته: مبارک، فرخنده
..... خیره شدن: خرم:
..... بهروزی: نیک بختی، تحویل دادن:
..... فناوری: کزین: که از این
..... کشمکش: معاصر:

انشاءالله: اگر خدا بخواید، اگر ایزد بخواید

کلمات متضاد

..... جنگ ≡ دوستان ≡ گرفتار ≡
..... بلندترین ≡ آیندگان ≡ تاریکی ≡

کلمات هم‌خانواده

..... مانع، معاصر، منظم،
..... شجاع، رشید، مزاحم،

از قدیم افرادی مانند «شهید دکتر مصطفی چمران» بوده‌اند که نام و یادشان توجه همه را جلب کرده و همه با احترام و قدرشناسی از آن‌ها یاد می‌کنند. از این دسته افراد در حال حاضر هم وجود دارند، مثل «شهید مصطفی احمدی روشن» و حتی در آینده هم از وجود چنین افرادی بی‌بهره نخواهیم بود. این‌ها کسانی هستند که نامشان اقتدار و افتخار آورده و موجب سربلندی، عزت و افتخار هستند. ما باید بگوئیم تا رهرو راه آن‌ها باشیم و با مطالعه زندگی‌شان، برای خود الگوی مناسب انتخاب کنیم.

بخوان و بدان

کاربرد جملات گسترش‌یافته

★ گاهی برای اینکه اطلاعات کامل‌تر و بهتری به شنونده یا خواننده بدهیم، باید در جمله‌های گسترش یافته، به بیان جزئیات و توصیف بیشتر بپردازیم.

برنا: درنا جان، امروز من از یک نمایشگاه دیدن کردم.

درنا: کدام نمایشگاه؟ چه قسمتی؟ اصلاً نمایشگاه چیست؟

برنا: امروز از نمایشگاه کتاب کودک، غرفه‌ی نویسندگان جوان دیدن کردم.

درنا: حالا درست شد. وقتی جمله را گسترش دادی و نمایشگاه را بیشتر توصیف کردی، اطلاعات کامل‌تری به من دادی، کاملاً متوجه منظورت شدم.

مقایسه‌ی متن‌ها

درنا: من دیروز درباره‌ی «مادربزرگ» یک متن نوشتم. اما صبح هر چه گشتم آن را پیدا نکردم. برای همین امروز متن دیگری

درباره‌ی «مادربزرگ» نوشتم. اما ظهر که از مدرسه برگشتم آن را پیدا کردم. ولی بعضی چیزها در این دو متن باهم فرق می‌کرد.

برنا: بیا هر دو متن را کنار هم بگذاریم و مقایسه کنیم و ببینیم که چه شباهت‌ها و چه تفاوت‌هایی دارند. هر متن چند جمله دارد و کدام جمله‌ها سؤالی (؟) و یا تعجبی و عاطفی (!) است؟

ساختن ترکیب‌های جدید با افزودن پیشوند یا پسوند به واژه‌های درس به افزایش دقت و دامنه‌ی لغات شما کمک می‌کند.
چهار کلمه با پسوند یا پیشوند (با - بی - مند - هم - دوست) بساز و با یکی از آن‌ها به دلخواه جمله بساز.

Four empty rounded rectangular boxes for writing words.

تمرین

۱ با وصل کردن هر یک از کلمه‌های زیر و ترکیب آن‌ها، واژه‌ی جدید بساز و بنویس.
گزار: چیزی گذاشتنی و قرار دادنی

Four dotted lines for writing words, each followed by a red circle with a plus sign. To the right, a list of words with red circles and plus signs: سپاس، تخم، نماز، گزار، گزار.

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

- الف: دفاساسازی در سخن، جزء دانش زبانی است.
- پ: منظور از نام آوران امروز، بچه‌های ما هستند.
- پ: راه حق، راه رستگاری و پیروزی است.
- ت: علامت ، ، در وسط جمله برای تعجب می‌آید.

۳ واژه‌ها را ترکیب کن و کلمه‌ی جدید بساز و در جاهای خالی بنویس.

A 3x2 grid of empty rounded rectangular boxes for writing words.

A cloud-shaped graphic containing the following words: بیان، کتاب، خدا، مند، دانش، گل، فروش، کون، حافظی، خوش.

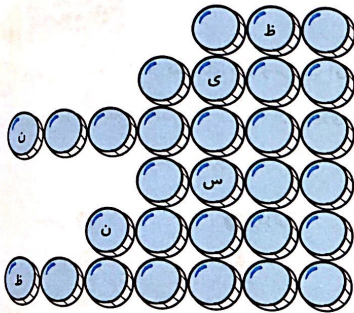
۴ با خواندن جمله‌های زیر، در جاهای خالی علامت نگارشی مناسب بگذار.
 من با خنده گفتم «پدر بزرگ» پس یک کیسه هم به من بدهید تا بر سر تقسیم گردوها جنگی پیش
 نیاید

۵ بخش مشخص شده در هر کلمه، نشانه چیست؟ در جای خالی بنویس.

لحنش

گوشه‌ای

خانه‌هایمان

۶ جدول را کامل کن.

- الف: ریشه‌ی کلمه‌ی «منظم»
- ب: هم‌خانواده‌ی کلمه‌ی «غرق»
- پ: جمع کلمه‌ی «دلاور»
- ت: مترادف کلمه‌ی «مِرساد»
- ث: سرای امید
- ج: مخالف «سلام»

۷ بیت‌های شعر «سرای امید» را کامل کن.

الف: ای ایران، غمت
 ب: راه ما راه حق،
 پ:
 شکفته باد

۸ مانند نمونه پاسخ بده و جدول را کامل کن.

جمله	ترکیب	کلمه
خروس پرهای رنگارنگ و زیبایش را تکان داد.	رنگ + ۱ + رنگ	رنگارنگ
..... + +	لبالب
..... + +	تنگاتنگ

کلمات زیر را طبقه‌بندی کن و در جای مناسب بنویس.

گلگون - چمن - بهار - شکفته باد - خوش رفتار - منظم - تلفن - می‌رفت - فرهنگ - چیده شده بود

	فعل
	اسم
	صفت

۱۰ جمله‌های زیر را گسترش بده.

الف: ایران وطن ماست.

ب: ما پیروز هستیم؟

پ: بهار آمده!

۱۱ یک متن مقایسه‌ای در سه بند درباره‌ی «مدرسه‌های دیروز، امروز و فردا» بنویس.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نام آوران دیروز، امروز، فردا ►► درس نهم

با توجه به سوالات داده شده، گزینه‌ی مناسب را مشخص کن.

الف: منظور از «یادگار خون عاشقان، چیست؟

- (۱) بهار عاشقان (۲) راه حق (۳) شکوه شادی (۴) صلح و آزادی

ب: در بیت روبه‌رو قافیه کدام است؟ «ایران ای سرای امید / پر بامت سپیده دمید،

- (۱) سرای - سپیده (۲) ایران - امید (۳) امید - دمید (۴) بر بامت - ای ایران

پ: کدام گزینه با توجه به جمله زیر نادرست است؟

«گاهی افزودن نوشته را گویاتر و گیراتر می‌کند.»

- (۱) بیان زمان (۲) بیان مکان (۳) بیان موقعیت (۴) بیان داستان

ت: املائی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) مهمان‌دار - سپاس گزار (۲) تهسین آمیز - نامآوران (۳) صحبت - مزاحمتان (۴) ورق - ان شاء ...

ث: منظور از کلمه‌ی مشخص شده در «سپیده‌ی ما گلگون است»، چیست؟

- (۱) به رنگ گل سرخ (خون شهدا) (۲) به رنگ سفید (۳) به رنگ گل‌های زیبا (۴) به رنگ رنگین کمان

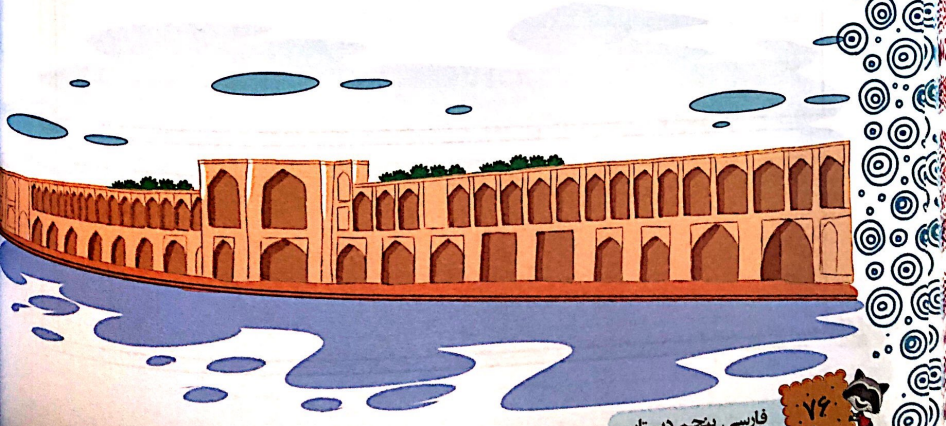
ج: علامت‌های نگارشی به کار رفته در کدام گزینه درست نیست؟

(۱) هر کدام در گوشه‌ای از کتاب‌فروشی سرگرم تماشا و خواندن بخش‌هایی از کتاب شدیم.

(۲) ناگزیر، کتابم را بستم و به آقای فرهنگ تحویل دادم.

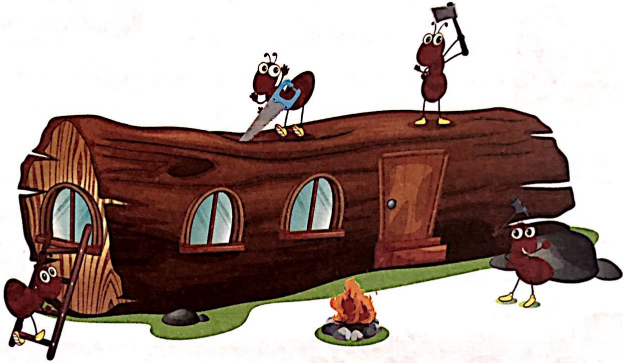
(۳) چه کسانی این همه کتاب را می‌خوانند؟

(۴) تو چه گل سرخ زیبایی هستی.

متن زیر را بخوان و به سوالات پاسخ بده.

«مورچه‌ها کلّ تابستان راه زمستانی می‌اندیشند.»
 این مسئله خیلی مهم است. نمی‌توان ساده‌لوح بود و گمان کرد تابستان برای همیشه ماندگار است.
 پس مورچه‌ها وسط تابستان در حال جمع‌آوری غذای زمستانشان هستند.
 آینده‌نگری اصل مهمی است و باید در تابستان فکر طوفان را هم کرد. باید هم‌چنان که از آفتاب
 روشن لذت می‌برید به فکر سنگ و صخره هم باشید.
 (ادامه دارد ...)

الف: چرا نباید ماندگاری تابستان را باور کرد؟

ب: پیام داستان را در یک جمله بنویس.

پ: اصل مهم، داستان چیست؟

ت: تو چگونه می‌اندیشی؟ زمستانی یا تابستانی؟ توضیح بده.
